

külföldieket alkalmaznak, az állásközvetítésnek teljesen díjtalanul tért nyit.

Éppen ezért már most felhívjuk az érdekeltek figyelmét ezen fontos körülményre s kérjük, hogy e tekintetben teljes bizalommal forduljanak a lap szerkesztőségéhez, mert hisszük, hogy az e téren mutatkozó jelenlegi bajokon ily módon nagyrészt segíthetünk.

Ezek után ismertelnünk kell az »Országos Erdészeti Egyesület«-nek azon határozatát, mely a lap után, az érdekeltek részéről való kellő felkarolás esetén várható tiszta jövedelemnek hováfordítására vonatkozik.

Az »Országos Erdészeti Egyesület« ugyanis elhatározta, hogy a szaklap után elérendő tiszta jövedelem teljes összegét külön alapként kezeli, melynek kamatai kizárólag erdészeti altisztek, erdőőrök, vadőrök s illetőleg a lap előfizetői javára fordítandók.

Habár az egyesület a lap évi előfizetési díját — arra való tekintettel, hogy az előfizetőket anyagilag meg ne terhelje — csak (4) négy koronában állapította meg, mindazonáltal, ha a lap az érdekelt körökben a remélt pártfogásra

talál, számításunk szerint évenként bizonyos összeg az alap javára esik, melynek jótékony rendeltetése és célja később fog megállapíttatni.

De akár az erdészeti altisztek és erdőőrök gyermekei nevelésének a segélyezésére, akár a szolgálatképtelenné vált személyzet, vagy pedig a visszamaradott özvegyek és árvák istápolására fog a jótékony alap szolgálni, minden esetre olyan nemes céllal létesül, melynek megteremtése mindnyájunknak erkölcsi kötelessége.

Hogy azonban ezen alap jótékony hatása már a közel jövőben érezhető legyen, szükséges, hogy a szaklap után elérhető tiszta jövedelem mielőbb számba vehető összeget érjen el.

Ez pedig csak úgy lehetséges, ha a már többször említett érdekeltek ezen lap ügyét minden tekintetben felkarolják. De számíthatni vélünk ebben a tekintetben az erdőbirtokos urak és uradalmak jóindulatára is, remélve, hogy közülük minél többen megrendelik e lapot altiszti és erdőőri személyzetük részére, a mivel egyfelől személyzetüknek a gyakorlatban saját javukra érvényesíthető ismereteit gyarapítják, másfelől

Karácsonyeste.

Irtta: Omega.

I.

Megannyi gyermek, szöke, barna fürtű,
Mosolygó, édes, gyönyörű gyerek
Hogy higgyen még a szent Angyalfiában,
Oh hagyjátok, ti felnőtt emberek!
Hogy lelküket ma rózsaszínű fátyol,
A legszebb álmok fénye fődje be:
Ne árulja el e nap titkát senki,
A kinek van mosolygó gyermeke!

Ajándokot, Karácsonyfát az égből
Az angyalok ma hozzanak nekik:
A ki a földet a bűntől megváltja,
A Názárethi máma születik.
Ezt hozza hírül angyaloknak serge,
Útjuk tündöklő diadalmenet:
Meglátogatnak s megszentelnek minden
Jó, engedelmes földi gyermeket.

Az ő hitük tisztább, mint lelketek, mert
Hozzá a földből semmitem tapad;

Lelküknek, mint a ragyogó napfénynek,
Az Isten ad ma büszke szárnyakat.
— Oh szálljatok, az álmok birodalma,
A boldogság, a hit mind tietek;
E zordon földnek ti vagytok virága,
Költészete, rajongó gyermekek!

Minden család egy templomja ma, a melyben
A gyermekhitnek zsolozsmája kél,
S nagy gyermekek, a múlt idők homályán
Egy meghalt hitről nektek is beszél:
Figyeljete — s feledjete egy napra,
Hogy megnövétek és megszagattot
A gond, a bú, s miként a kisedetek, ma
Legyetek ti is tiszták, boldogok!

II.

Bizvást tudom én, hogy keserves küzdelem
A lét nehéz törvénye ideleinn;
E nap kivétel. E napnak törvénye
A szeretet, a békesség legyen.
Födözzön minden lelkét a reménység
És minden szemben csillogjon a hit:
Ne legyen senki bús, lévert ilyenkor,
Mikor a szent karácsonyest van itt!

Elég idő van a bús küzdelemre,
Az érnek annyi gyászos napja van,
Mely éltünkön, mint tő fölött az árnyék,
Sötét, ijesztő rémként átsuhan

ezen, löbhnnyire szerény javadalmazású alkalmazottakkal jót is tesznek.

Ha erdőbirtokosaink és összes erdészeti al-tisztjeink, erdő- és vadőreink stb. a szaklap nemes céljának tudatában az ügyet felkarolják s előfizetésükkel azt támogatják, eltekintve minden egyébtől, idővel tekintélyes jótékony alapot lehet létesíteni.

Bizalommal kérjük tehát az érdekelteket, mi-szerint egyesületünk ez újonnan megindult lap-jára minél nagyobb számban előfizetni szives-kedjenek.

Egyúttal pedig felkérjük az igen tisztelt erdő-birtokos urakat, az erdőtishti kart és az erdészeti altiszteket és erdőőröket, hogy a szaklapot er-kölcsileg is támogatni sziveskedjenek s a lap érdekkörébe vágó ügyeket, ismertetéseket, leírá-sokat stb., legyenek azok bármily csekély terje-delműek is, a lapban leendő közlésre a szer-kesztőséghez beküldeni sziveskedjenek.

Erdőgazdasági munkálatainkat céltudatosan a szerzett gyakorlati tapasztalatoknak helyes érvénye-sítése alapján eszközölhetjük.

S nyomot hagy arczon, lelken és kedélyen,
Hogy azt beszéli a boldogtalan:
Oh, bár a síri béke már befödne!
Az évnek annyi gyászos napja van.

Szivünkbe verte gyökerét a bánat,
Mint terepes fa, terjed a nyomor,
Árnyékot vet egyénre és családra.
A szeretet — nem mozduló szobor;
S a sülyedésnek útjait, miként a
Tengerekét a dagadó szelek,
Az emberek kísérik seregestől
Jelölik hervadt, összetört szívek.

Mert úgy van ez, hogy ideleln a földön
Mint árnyékunk e sors hozzánk tapad:
Vagy szenvedünk — vagy mások irigyelnek!
Utunkra vércsepp, könnyek hullanak,
S lelkünkkel, mint az összetört hajóval
— Hiába küzdünk az örvény felett —
Elsülyed itt gyakorta nyomorultan
A hit, a jellem és a becsület

Elég idő van szenvedni, gyűlölni;
Kétségbeesni, oh, van annyi nap!
Ma másként légyen. Ma az öregek is
A kisedekkel játszadozzanak.
Aggot és ifjút, férfit s nőt egy képbe
Foglaljon őshatalmad, szeretet;
S ti szenteljétek meg ma a családot,
Ragyogó lelkű, tiszta gyermekek!

A természet titkainak odaadó megfigyelése a legbiztosabb alapot nyújtja erdőgazdasági mun-kálatainknak helyes irányban való foganatosítá-sára.

Minden legcsekélyebb megfigyelés és észlelés is hasznos anyagot szolgáltathat erdőgazdaságunk fejlesztésére.

Éppen azért úgy az erdőtiszték, mint az erdészeti altisztek és erdőőrök köréből a legsziveseb-ben fogadunk minden megfelelő közleményt, s azt a közlés után irói tiszteletdíjban részesítjük.

Annak reményében, hogy szaklapunkat az érdekelt szakközönség jóakaratu támogatásába veszi, maradunk hazafias üdvözlettel

az Országos Erdészeti Egyesület mint kiadótulaj-donos részéről:

Báró Bánffy Dezső s. k. Bund Károly s. k.
elnök. titkár.

»Az Erdő« szerkesztősége részéről:

Török Sándor s. k.
szerkesztő.

Anton és Jancsi vadőrök.

Irlta: Pálosi Dénes.

Vadőr volt mindkettő. Egy gazdát szolgáltak. Az x-i grófi uradalomban két egyforma, egymás melletti pagony volt gondozásukra bízva.

Anton Csehországban az Érczhegység közelében látta meg először a napvilágot. Szülői szegényen haltak el s örökségül, mint magyarországi tót rokonaik szokták, gyermekükre nagy Magyarországot hagyták.

Jancsi »túl a Dunán« született, szintén szegény szülők-től, kik szintén nagy Magyarországot hagyták fiokra örök-ségül, de azzal a pecséttel, hogy »itt éljed-halnod kell«.

Igy lett Anton és Jancsi osztozó atyafi. De mint már régi szokás, hogy a rokonok czivakodni szoktak, Anton és Jancsi is gyakran megtették azt. Ilyenkor Antont »svábanak« czímezte Jancsi, Jancsit pedig »pe-tyárnak« titulálta Anton.

Máskülönben megértették egymást s mint osztozó rokonok eléggé tűrhető viszonyban éltek. Anton lelki-ismeretes pontossággal jegyzett fel minden eseményt s vonalozott kimutatásai mintaszerűek voltak. Jancsi ha csak elkerülhette, mellőzte a rubrikákat. Emlékező tehetségével hámulatba ejtette Antont, ki éppen ez okból némileg tisztelte is Jancsit.

Anton minden tennivalóját kitervezte, kiszámította s többször átgondolta, mielőtt a kivitelhez kezdett volna

Erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök, valamint erdőszolgák nyugellátásának megoldása az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár keretében.

Irta: Gaal Károly.

A közelmúlt időben is felmerült az óhaj, hogy a magánszolgálatban álló nyugdíjjogosultsággal rendszerint nem bíró erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök, nemkülönben az erdőszolgák nyugellátására nézve gondoskodás tétessék, illetőleg munkaképtelenségük esetére részükre bizonyos összeg biztosíttassék.

Sok oldalról megvitatott kérdés ez, de eddig társadalmi uton nem sikerült megoldani, mert míg egyrészt a biztosító társulatok magas díjtételei az érdekeltek anyagi erejét felülmulják, másrészt a munkaadót sem volna indokolt a magas díjtételek egyedüli viselésével megterhelni.

És mégis — talán sajtószertű állítás, de tényleg úgy van — hogy a kérdés immár hat éve hogy nagyrészt meg volna oldva, még pedig a gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztárról szóló 1900. évi XVI. t.-cz. és az ezt kiegészítő 1902. évi XIV. t.-cz. intézkedéseivel, amely nagynevű miniszterünk dr. Darányi Ignácznak fenkölt nemes és humánus, a kis egzisztenciák jövőjét szíven viselő gondoskodásáról tesz tanuságot.

Az előbb említett törvények nyújtotta kedvezményeknek tényleges élvezése tehát nem mulik máson, minthogy — megszívlevélve a valóban atyai gondosko-

s hogy mégsem mindig vágott össze az eredmény a számítással, annak legtöbbször bátortalansága, féltékenysége, élnélhetlensége volt az oka. Jancsi rendszeren a pillanat hatása alatt határozott s ahhoz csaknem makacsul ragaszkodott. Sikereit inkább merészségének köszönhette.

Antont felebbvalói jobban szerették szelid lelkülete miatt, de Jancsit is becsülték akaraterejeért.

Közvetlen főnökük, a fővadászmester teljesen megbizott mindkét emberben s teljesen elégnék tartotta a havi jelentéseket arra, hogy a pagonyok állapotát megítélje. Ugy gondolkozott, hogy miért buzgólkodják túlon-túl, hisz gazdája a gróf külföldön lakik s úgy se jó haza tán sohasem. Jelentéseit a kapott értesítésekből könnyen meg tudta csinálni. Ennyi szarvas, annyi őz, itt sok disznó, ott medvék stb. volt a rendes jelentési forma.

Csendes egyhanguság uralta a helyzetet s nem is zavarta volna meg semmi a békét, ha Anton véletlenül nem találkozik a botos ispán bogár szemű, pozsgás arcú Katiczájával. Meglátni, beleszeretni, mint szokás mondani, egy perc műve volt. De Anton nem volt a tettek embere. Számított, rubrikázott, sóhajtozott hónapokig, míg végre elhatározta, hogy megkéri a leány kezét. Határozni s tenni két különböző dolog. Mihelyt beszélgetni kezdett az örökké mosolygó, hamis szemű leánynyal, határozata mindig csütörtököt mondott, félt a kosártól. Nagykésőre megtalálta a rendes formát. Kenyeres pajtását, Jancsit kérte fel a kényes ügy el-

dást — az érdekelteknek be kell lépniök az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár rendes tagjainak I. vagy II. csoportjába, illetőleg munkaadójuk irassa őket oda be.

Sajnos azonban, hogy az említett törvénynek, már a humanitás szempontjából is méltánylandó intézkedéseit sem a munkaadók, sem pedig a közvetlenül érdekeltek nem vették eléggé figyelembe s így következett be az, hogy tudomásunk szerint eddig csak négy vármegye és két birtokos veszi igénybe a törvény nyújtotta kedvezményt alkalmazottjai jövőjének biztosítására nézve.

Az erdők fenntartásának és sikeresebb megvédésének közgazdasági és a birtokosoknak saját jól felfogott érdekei szempontjából, de szociális tekintetből is szükséges az erdőőri személyzetnek az 1900. évi XVI. és 1902. évi XIV. t.-cz. alapján létesített „Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár“ rendes tagjainak I. vagy II. csoportba való felvétele, megoldván ezzel a megoldhatatlannak vélt nyugdíjkérdést úgy az érdekelt félre, mint a munkaadóra nézve a legolcsóbb módon.

A többször említett törvények négyféle rendes és egy rendkívüli csoportbeli biztosítást engedélyeznek.

A jelen kérdés megoldására nézve az I. és II. rendes tagok csoportjai, vagyis az agkori (nyug) ellátásra is vonatkozó a mérvadók, az érdekeltek igényeit sok tekintetben kielégítik s rendkívül alacsony díjtételükkel szemben nyújtott kedvezményeik felette messze-
menők.

intezésére. Jancsi készséggel vállalkozott is az »élhetetlen svába« megházasítására, sőt örült is, hogy egy tenyeres-talpas magyar menyecske gondviselésébe fog jutni pajtása.

El is ment az ispánhoz, meg is kérte a leányzót, de olyan formán gondolkozott, hogy kár ez a szép menyecskejelölt annak a »nyámnyilla svabának« s így megtartotta magának. Antont meghívta ugyan a lakodalomra, de az szíve fájdalmára ugyanazon időben az erdők rengetegeiben keresett gyógyírt s nem ment el a lakzira.

E kis esemény a cseh és magyar barátságon ejtett ugyan egy parányi folytonossági hiányt, de Anton böles belátása végre győzött, hisz visszaesni már ugy sem lehet, no meg nem is hozzávaló volt az a leány, az ő komolyságához nem illett volna egy örökké vigyorgó némbér, így vigasztalta magát s kibékült a helyzettel is s Jancsival is, mit azzal bizonyított be, hogy egy pár hét múlva oltárhoz vezette az uradalmi stájerből jött főmolnárának Elizabet nevű leányát, ki egy kicsit hosszú is volt, görbe is volt, de szeplőit vörös hajának árnyéka művésziiesen takarta és a mi fő, sohasem nevetett. Egy szóval egymáshoz illő pár, egymást megértő házastársak lettek, egyformán gyilkolták a szép magyar nyelvet mindketten. A helyi események azonban egyszerre eltörpültek egy távirat hatása alatt. A főúr, a gróf, az öreg és a fiatal haza jönnek lakni. A kastély, a park, az istálló s mindazon élő és élettelen uradalmi tartozék, mely használatra van szánva, lázas

Az említett törvények a felvételre vonatkozólag s az I. és II. csoportban biztosított tagokat megillető segélyekre nézve következőket állapítják meg:

Az I. és II. csoportba felvehető minden 14—35 év közötti egyén. A törvény életbelépésének első öt évében 50 éves korig volt a felvétel megengedve, sajnos azonban, ez a határidő az 1905. év végével lejárt, remélhető azonban, hogy a törvényhozás útján ez a korhatárkedvezmény ismét meg fog adatni.

A felvételi díj egyenkint 2 korona; az évi, minden év június 30. és december 31-én két részletben fizetendő tagsági díj az I. csoportban 10 K 40 fill., a II. csoportban 5 K 72 fill.; a tagsági díj mindkét csoportban a nyugdíjjogosultság bekövetkeztéig, legfeljebb azonban 25 éven át fizetendő, azontul tagsági díj nem fizetendő, de azért a tagsági jogok épségben megmaradnak.

Az I. és II. csoportban 5—5 tagsági könyv váltható, míg a pénztár igazgatósága a törvény szerint reáruházott jog alapján 10 könyv válthatására is adhat engedélyt s ennél fogva a biztosított annyiszor élvezi a nyugdíjat és segélyeket, ahány könyvvel bír, vagyis ahányszoros tag.

A nyugdíj és az esetenkénti segélyek a következők: nyugdíj végleges munkaképtelenség esetén, legalább 10 évi tagság után az I. csoportban havi 10 korona, míg a II. csoportban havi 5 korona, melyet akkor kap meg az illető biztosított egyén, ha 10 évi tagság után

sietséggel rendbe hozatott, sőt még a fővadászmester is feláldozta délutáni álmát s kibotorkált a pagonyokba megnézni a cserkész utak biztonsági állapotát. Csinált is rendet, adott ki parancsot fonákabbnál-fonákabbat, csupán az volt a szerencse, hogy nem lehetett végrehajtani, mert a közben megérkeztek a grófok, apa és fiú. Délezeg természetű mindkettő, nyílt arc, domború homlok jellemezték. Az apa 60, a fiú 30 évesnek látszott.

A fővadászmester részesült először kihallgatásban, de olyan zavaros felvilágosítással szolgált, hogy a grófok mindent megtudtak belőle, csak azt nem, amit akartak, míg végre a fővadászmester, hogy kikerüljön a csávából, kezdte dicsérni Anton és Jancsi vadőröket, kiket azonnal berendelt s a grófok elé tolt, mintha mondta volna, itt vannak ezek, méltóztassék ezeket fülön fogni, hogy hol delel az aggancsár s mit álmodik a medve?

A vallatási nyelv német volt. Anton szíve repesett örömeiben, Jancsi csak bámult, mint egy sült hal, nem tudott németül. Nem is kérdeztek tőle semmit. Anton oly pontos leírást adott mindenről, hogy a grófok teljesen meg voltak elégedve s mindjárt meg is állapították másnapra a csatatervet. A fiatal gróf, az Anton — az öreg, a Jancsi pagonyában fognak cserkészni.

A kihallgatás után Anton büszkén lépdelve, Jancsi lehorgasztott orral bandukolva, indultak hazafelé. Az úton Anton nem fogyott ki a grófok dicséretéből s közölte Jancsival a másnapra szóló »BefeHLT«. Jancsi egy szót sem szólt, de megcsóválta a fejét s olyan

munkaképességét bármely okból előreláthatólag mindenkorra oly mértékben elveszti, hogy e foglalkozás következtében felényit sem képes évenként megkeresni, mint amennyi egy helybeli gazdasági munkás évi átlagos keresménye. Ebben az esetben a nyugdíjat élete fogytáig, illetőleg keresetképességének netáni visszanyeréséig élvezzi.

Ha a keresetképtelenség 10 éven belül áll be s a tag a tagsági díjakat nem akarja addig fizetni, amíg a segélyre való joga megnyílnék: a pénztár a befizetett tagsági díjakat kamat nélkül visszafizeti.

Ha a tag 65 éves korát betölti s segélyben még nem részesült, minden egyéb igényjogosultságának épségben tartása mellett egyszersmindenkorra 100 K segélyt kap az I. csoportban és 50 K segélyt a II. csoportban.

Ha a tag halálát nem baleset okozta, akkor családjának, ha legalább 5, 10, 15 évig tag volt, az első csoportban 200, 250, 270 K, a II. csoportban 100, 125, 135 K temetkezési segélyt fizet a pénztár.

A baleseti segélyek mindkét csoportban ugyanazok és pedig ingyen gyógykezelés, ezenkívül egy hétnél tovább tartó munkaképtelenség tartamára 60 napon belül napi 1 K, azontul havi 10 korona segély; baleset miatti halál esetén a családnak 400 K, ha család nem marad, 100 K segély fizetetik.

Ezen két csoport szerint tehát nemcsak egyedül a nyugdíj biztosítható az erdőri személyzet részére, hanem haláleseti és baleseti segély is, melyet ily alacsony díj-

formát gondolt, hogy nagyon megvan terhelve öröksége azzal a záradékkal, hogy »itt élned-halnod kell!«. Szerette volna mindkettőt másra bízni s venni a vándorbotot, mert hogy ő most már mindig »svábakkal« lakjék, azt nem veszi be a gyomra. Lesz a hogy lesz! végezte be hangos kifakadással a tünődést s füttyürészve fordult be otthonába. Észre sem vetté, hogy hol hagyta el a »svábát«, kit kezdett nem szeretni.

Gyönyörű, napsugaras őszi reggel volt. Milliárd harmatesepben mindmegannyi gyémánts szem tündökölt a megtört fénysugár a száradó fűszálon s a sárguló lombokon egyaránt. De Jancsit egy cseppet sem hatotta meg a természet e csodás szépsége, búsan, komoran állt a vadászak bejárójához támaszkodva s várta urát. Szinte látszott arcán a tünődés, hogy mit fog mondani a gróf »Was ist dasz?«-ára. A néma tünődést nem sokáig győzte, széles melléből sóhajtva tört ki a panasz »Édes hazám, drága földje, de megérdemelnéd, hogy a kit táplálsz, a ki áldásodat bírja, megtanulja azt a nyelvet, melynél nem lehet szebb a világon!«. Kocsizőrej verte fel a merengő Jancsit álmodozásából, megérkezett az öreg gróf. Jancsi köszönt s szó nélkül hordta be a vadászfelszerelést a vadászlakba, hová kisidő múltán a gróf is belépett.

Jancsi várta a »BefeHLT«. A gróf hozzá fordulva, nyájasan tiszta magyarsággal kérdezte: »Nos hát Jancsi fiam, hogy leszünk, mit tartogatsz számomra?«

Jancsiból a meglepetés nem csinált sóbálványt,

tétel ellenében ily arányban egyetlen biztosító intézet sem nyújt. Az özvegy tehát, ha állandó nyugdíjat nem is kap, mégis oly segélyben részesül, mely egyfelől a temetkezés költségeit fedezi, másfelől legalább egyideig kisegíti.

(Vége következik.)

Az erdei rovatos naplóba jegyzendő adatok helyességéről.

Irta: **Lászlóffy István**, vármegyei tb. főjegyző.

Az erdőörnek az őrizetére bízott erdő védelme egyik legfőbb kötelessége. Ezt állásának elnevezése is igazolja. Az erdőör tehát az őrizetére bízott erdőt megvédeni és ha valaki azt mégis meglopja, megkárosítja, vagy olyanokat tesz, a mik folytán az erdőre kár háramolhatik, azt bejelenteni köteles.

Ezeket a cselekményeket az erdőtörvény 90.—114. szakaszai kihágásnak minősíti és azok megbüntetését a közigazgatási hatóságokra (első fokon a szolgabíró-ságokra) ruházza.

A feljelentés alapjául az erdőörök által vezetendő erdei rovatos napló szolgál. Ebbe az erdei rovatos naplóba jegyzi be az erdőör erdei lopások, vagy károsítások eseteiben az egyes rovatok címének megfelelőleg észleleteit. A naplóba bejegyzett adatoknak tehát a tényállást, vagyis mindazokat az adatokat tartalmazni kell, melyek a kihágás megbüntetéséhez szükségesek.

mint szokás mondani, vérmérséklete urrá lett fölötte, örömeiben egyet rikkantott s elkapta ura kezét s összevissza csókolta karját, ruháját a hol érte s örömeiben sírva, folyton hangoztatta, »hogy az Isten is áldja meg, hát a gróf úr is magyar?»

A gróf csak bámult a szokatlan felinduláson, de a Jancsi arczára lepergő örömkönyecseppекből hamar megértette, mi megy végbe szolgája lelkében. Ellágyult ő is, a rég bolyongó magyarnak jól esett egy másik magyar becsületes szívének őszinte megnyilatkozása. Míg végre Jancsi észhez tért s restelkedve kért bocsánatot, mit meg is nyert.

A cserkészés kitűnően sikerült, Jancsi kitett magáért, urának teljes meglegedésével és dicséretével boldogan tért este haza övéihez.

A fiatal gróf Anton értelmét, pontosságát, lelkiismeretességét dicsérte apjának, az öreg azonban elhallgatta, hogy őt hogyan fogadta vadőre s mintha hallgatag megegyezés jött volna létre az apa és fiú között, az apa mindig a Jancsi, a fiú pedig az Anton pagonyában vadászgatott s magukkal mást sohasem vittek a két vadőrön kívül, min a fővadászmeister örült legjobban, mert lábai régen elszoktak a fel-leszaladgálástól.

Egy évet töltöttek már a grófok itthon s kezdték megszokni a hazai levegőt, nem vágyódtak nagyon a külföldre, de végképpen még sem akartak szakítani a régi fényes nevű ismerősökkel, azért elhatározták, hogy egynehány külföldi főurat meghívják cserkészetre, hogy

Hogy az erdei rovatos naplóba az egyes kihágási eseteknél miket kell bejegyezni, erről a m. kir. földmivelésügyi miniszter úr 1880. évi augusztus hó 14-én 24931. szám alatt kiadott rendeletében gondoskodott. Ezen rendeletben kimerítően fel van sorolva mindaz, miket az erdőörnek naplójába bevezetni kell. A szolgabíró-ságokhoz beérkező feljelentések mégis azt mutatják, hogy az erdőörök sok esetben olyan lényeges adatot felejtenek naplójukba jegyezni, melyeknek kimutatása és igazolása a kihágások tárgyalásánál elkerülhetetlenül szükséges.

Tárgyalásra van kitűzve a szolgabíró-ságnál például Zöldi Lajos felesketett erdőör erdei rovatos naplójának 786. tételszám alatti kivonata, mely szerint 1905. évi május hó 18-án délután 3 órakor Keuta János földműves, remetei 246. házsámú lakóst tetten érte, amint az őrizetére bízott zárt erdő C. üzemosztályából 10 drb 7 méter hosszú, 16 cm. alsó átmérőjű, az érték- és árszabályzat C. 2. tétele szerint darabonként 2 kor. értékű távirnapóznát kivágott és azokat kocsira rakva elhajtott.

A bejegyzett adatok minden tekintetben helyesek; e mellett azonban a tárgyalás mégis azt fogja igazolni, hogy a naplóban olyan lényeges adat nem lett feljegyezve, minek ismerete a büntetés kiszabásánál fontos szerepet játszik, mi a következőkből fog kitűnni.

Keuta János a tárgyaláson a 10 drb távirnapózna

lássák szemekkel azt a kincset, melyet a világon sehol fel nem találhatnak. Hogy a hiúság is játszott egy kis szerepet e meghívásnál, az több mint bizonyos.

Egy osztrák, egy bajor herezeg, egy lengyel, egy német gróf, egy márki és két lord voltak hivatalosak, így hat nemzet volt képviselve idegenből. Természetes, hogy a két kedvencz vadőr teljhatalmat nyert tenni-venni mindent, csak a siker biztosítva legyen.

Elemében volt mindkettő. Anton éjjel-nappal számolt-irt. Nagyság, szín, fejdísz szerint osztályozta, rubrikákba szedte a fővadat. Volt is mit dolgozni, mert mintha országgyűlést tartanának az agganccsárok, mind az ő pagonyába gyűltek össze. Szíve repesett örömeiben, mikor látta a hatalmas állatok próba tülekedéseit.

Jancsi főképp az utakra fordította figyelmét s különösen egy nagyobb vágást kerülgettetett mindennap. Minden este elindult egy félig telt zsákkal s mikor vissza tért üres volt a zsák. Nem tudta senki, mit visz a zsákban s mit csinál vele, tartalmát hol hagyja.

Annyit azonban az öreg gróf megjegyzett egy előzetes szemle után, hogy »Jancsi fiam nincs a pagonyodban egyetlen becsületes agganccsár sem!« Jancsi nyugodtan válaszolta »Majd annak idején lesz elég!«

Megjöttek a vendégek mindannyian s mindenik magával hozta vadászát, egyik-másik kettőt is. Az esti lakoma alatt és után, szokás szerint különbnél-külömbféle vadász eseményekről folyt a szó s végül a szolgákra tért a beszéd.

lopását (kihágás elkövetését) beismeri. A tárgyalás ezzel befejeztetvén, a főszolgabírónak az ítélet meghozatala előtt meg kell állapítani, hogy az erdőtörvény 90. vagy 91. §-át alkalmazza-e? Mert a törvény 90. § a szerint »A ki valamely erdőben létező élőfát . . . lop, az ellopott fa értékét s kártérítésül ezen érték egy-negyed részét tartozik megtéríteni; ezen felül pedig a két összeggel egyenlő pénzbüntetéssel büntetendő.«

Ezen törvényszakasza szerint Keuta Jánost 20 kor. faérték, 5 kor. kártérítés megfizetésére és 25 kor. pénzbüntetésre, fizetésképtelenség esetén 5 napi elzárásra kellene ítélni.

A törvény 91. §-a szerint ellenben »A lopott fa értékét és kártérítésül ezen értékkel egyenlő összeget tartozik fizetni, ezen felül pedig a két összeggel egyenlő pénzbüntetéssel büntetendő az, ki . . . zárt erdőből annyi egymás mellett álló fát lop, hogy ez által hézag támad.«

Ezen törvényszakasza szerint pedig Keuta Jánost 20 kor. faérték, 20 kor. kártérítés megfizetésére és 40 kor. pénzbüntetésre, fizetésképtelenség esetén 7 napi elzárásra kellene ítélni.

A két törvényszakasza közötti eltérés tehát annak ismeretét kívánja, hogy a fák lopása folytán az erdőben hézag támadt-e? de ez a naplóban feljegyezve nem lett. A tárgyalást vezető főszolgabírónak fel kell tenni ennél fogva a kérdést a vádlottnak, beismeri-e azt,

Azok hűsége, megbízhatósága, tudása, bátorsága mind előfordult s majdnem mindenik úr tudott egy-egy megható történetet. Végül a házi urakat, különösen a fiatal gróft fogták közre, hogy beszéljen ő is valamit, mert tudták, hogy a földet körül zónászta s folyton vadászott, így tapasztalt is sokat.

A fiatal gróf engedve a közóhajnak beszélni kezdett: »Sok felé jártam, sokat vadásztam, ezer veszélynek tettem ki magam, hajtottam tigrist, oroszlánt, üldöztem elefántot, orrszarvut, vízi lovat, cserkésztem vad bivalyokra, de soha olyan kritikus helyzetbe nem kerültem, mint egy félévvel ezelőtt itthon az apám birtokán, abban a pagonyban, hol holnap cserkészni fogunk«. Ilyen bevezetésre az egész társaság csupa szem és fül lett s mohón várták a folytatást. »Egy zimankós téli estén vadőröm jelenti, hogy pagonyában van egy veszedelmes remete, egy kivert kan. Bivaly nagyságú s roppant dühös állat, minden élő állatot megtámad s ha felveszi a harczt vele, biztosan megöli. Több elhullott szarvast talált felhasítva s azt mind a remete cselekedte.

E jelentésre elhatároztam, hogy másnap kimegyek, kicserkészem s meglövöm a gyilkost.

Másnap sűrű-nedves köd borította a földet. Vadőröm figyelmeztetett is, hogy talán jó lenne megvárni a köd felszállását, mert ilyen időben a lövés bizonytalan, az út csúszós és a vad veszedelmes. Ha ez utóbbi megjegyzést nem teszi vadőröm, tán hallgattam volna rá, de nekem, a tigrisvadásznak mondani,

hogy a fák kivágása folytán az erdőben hézag támadt? mivel az erdőbirtokos a törvény 91. §-ának alkalmazását kívánja. Keuta János azonban ezt tagadásba veszi, minek folytán Zöldi Lajos erdőőr kihallgatása válik szükségessé. Az erdőőr azonban ezt, — bárha valószínűnek látszik is — esküjére hivatkozva most már lelki megnyugvással bizonyítani nem meri, mert a folyó évben eddig hétszáz kihágási esetet jelentett be, a sok közül erre az esetre különösen nem emlékszik és a fák helyét sem tudná már megjelölni. (Feljegyezzük itt, hogy a folyó évben egy szolgabírói hivatalnál előfordult, hogy két hónap alatt ezernégyszáz kihágási eset jelentett fel.)

A tárgyaló főszolgabíró kénytelen tehát Keuta Jánost a törvény 90. §-a alapján elítélni, mi által az erdőbirtokos az erdőőr mulasztása folytán 15 kor.-val károsul és Keuta János ezen felül 15 kor. pénzbüntetés alól menekül, azon lényegtelennek látszó, tényleg azonban lényeges körülmény idején való megfigyelésének és feljegyzésének elmulasztása miatt, hogy a fák kivágása folytán az erdőben hézag támadt; mert ha ezt az erdőőr annak idején megfigyeli és feljegyzi, a tárgyaláson eskü alatt lelki megnyugvással bizonytságot tehet reá.

Kitűnik ebből, hogy az erdei kihágási napló helyes vezetése két szempontból szükséges.

Először azért, hogy az erdőőr a tárgyaláson vádolt tagadása esetén minden esetben lelki meg-

hogy egy disznó veszedelmes? Azonnal indulunk! adtam ki a rövid parancsot.

A vadőri laktól alig lehattunk egy kilométerre, mikor egy sziklagödörbe ereszkedtünk le s vadőröm kért, venném át fegyveremet, mert nem lehet tudni, hogy mikor találkozunk a vaddal. Nyulok a fegyveremért s abban a pillanatban egy roppant nagy fekete tömeg reánk vetette magát az előttiünk levő tövises gödörből. Mindketten földhöz vágodtunk s én egy nehéz terhet éreztem mellemen. Fülelem zugni kezdett, lélegzetem elakadt, mozdulni nem tudtam s elvesztettem eszméletemet. Mikor magamhoz tértem, vadőröm lakásán találtam magam, de még akkor is éreztem mellemen a súlyos terhet.

A szoba másik sarkában egy hárságyon láttam vadőrömet polyák között. Kihevertük mindketten a kalandot, én még karczólást sem kaptam, de vadőröm alaposan helyben volt hagyva, 15 hasított sebet ejtett rajta a bestia, mert mint elbeszélte vadőröm, csak késsel védekezhetett és szerencsésen le is szúrta a fenevadat, engem pedig patakzó sebei daczára a hátán cipelt lakása küszöbéig, hol ereje kimerült s eszmélete elhagyta. A többit a felcserek elvégezték. Életemmel tartozom e derék, bátor és hűséges vadőrnek, kit holnap az uraknak bemutatok Anton személyében.«

A társaságnak tetszett a kaland s az elmondottak után irigyelték a gróftól vadőrét, mert ilyen kipróbált hűségű szolgálival egyik sem rendelkezett.

(Vége következik.)

nyugvással bizonyítható; másodszer pedig azért, hogy a kihágási bíró helyes ítéletet hozhasson, azaz, hogy a bűnös a törvényben előírt megtorlásban részesüljön és a kárt szenvedett erdőbirtokos teljes kártérítést nyerjen.

Elkerülhetetlenül szükséges ennél fogva, hogy az erdőőr az erdei kihágások feljegyzésére szolgáló erdei rovatos napló vezetésére vonatkozó, fentebb említett miniszteri rendelet intézkedéseit alaposan ismerje, mert csak így tud egyik legfőbb kötelességének, az erdő őrzésének jól megfelelni.

A tölgymakk téli eltartásáról.

Irtá: T.

Ismeretes dolog, hogy a hazánkban előforduló tölgyek makkjai csirázó képességüket csak a termést követő tavaszig tartják meg, de igen gyakori az az eset is, hogy ha a tölgymakkot nem megfelelő módon telettetjük át, ősz-től tavaszig is nagyon sok makk elveszti a csiraképességét.

Ezt tudva, legcélszerűbb lenne, ha a makkot mindjárt ősszel rendeltetési helyére elvetnők.

Ez azonban igen sokszor nem lehetséges, néha meg nem is ajánlatos.

Nem lehetséges néha azon okból, mert ha pl. a csemetekeribe óhajtjuk azt elvetni, az erre a célra szánt tábla ősszel nem üresíthető ki stb.

De ha akadályozó körülmény az őszi vetés fogantatásánál nem is lép fel, mindazonáltal nagyon sok okból a vetést ajánlatos tavaszra halasztani.

Ismeretes ugyanis, hogy a tavaszi vetés által megóvjuk a makkot a téli fagytól, valamint a vadak stb. károsításától. Igen gyakran pedig — mint pl. a folyó éven is — a rendkívül nagy számban elszaporodott egér miatt az őszi vetést okvetlen jövő tavaszra kellett halasztani.

Ilyen esetben gondoskodnunk kell a makknak téli eltartásáról.

A makknak téli eltartására, vagy mint mondani szokták átteleltetésére többféle módot szoktak alkalmazni.

Némelyek gödrökben, vermekben, mások az e célra készített gunyhókban vagy pajtákban tartják el tavaszig a makkot.

Hogy a legmegfelelőbb eltartási mód megállapítható legyen, a vadászérdői m. kir. erdőőri szakiskola több éven át kísérleteket tett a különféle eltartási módokkal.

Legjobbnek bizonyult a Vadas Jenő m. kir. főerdőtanácsos úr — mint akkori szakiskolai igazgató által ezelőtt mintegy 16—18 évvel alkalmazott eltartási mód, melyet célszerűnek tartunk lapunkban szintén ismertetni.

Ezen eltartási mód tulajdonképpen a természet utánzása.

Tudvalevő dolog, hogy ősszel a mint a makk a földre leesik, a lehulló száraz falomb azt betakarja.

És így marad egészen tavaszig.

Ha a maga természetességében így áttelelt makkot megvizsgáljuk, azt tapasztaljuk, hogy friss, jó és éppen olyan csiraképes mint ősszel volt.

A természetnek ezen útmutatása szolgált tehát a jelzett makkeltartási módnak az alkalmazásánál is.

Az erdő azon részén, hol a téli víz összegyülemelésétől nem kell tartanunk, tehát kissé emelkedettebb helyen, kiválasztunk egy olyan helyet, hol a fák kissé ritkábban állanak, de a fák koronája mérsékelten védelmet nyújtanak.

E helyről az ágakat, galyakat és a szemetet elseperjük, a földet pedig jól ledöngöljük, hogy a földben lévő illetve esetleg ott tartózkodó vakondok stb. ne tudjon olyan könnyen túrni.

Az így ledöngölt és kitisztított területet a környezetből összegyűjtött száraz falevével mintegy 5—6 cm. vastagon behintjük, s hogy a makk tavasszal tisztábban legyen felszedhető, a falombra egy vékony réteg rozszupszalmát terítünk.

Erre reáöntjük a makkot körülbelül 20—25 cm. vastagságban s vékony zsupszalmaréteggel való befedés után száraz falommal betakarjuk körülbelül olyan vastagon, mint a milyen vastag a makkréteg.

Habár a takaró anyag lazasága a szellőzés céljára a levegőnek elég átjárást enged, mindazonáltal célszerű, zsupszalmából körülbelül egy 10—15 cm. vastag, s a makk aljától a legfelső takaró rétegen felül érő szalma csupot mintegy szellőztető kürtő gyanánt szintén alkalmazni.

Ilyen szellőztetőt természetesen a makk mennyisége szerint többet is kell elhelyezni.

Tapasztalat szerint minden 10 m²-re szükséges 1—1 szellőztető.

Arra az esetre pedig, ha télen át nagyobb hidegek állának be, okvetlen szükséges, hogy tartalék lombtakaróról is gondoskodjunk, mit olyképpen nyerünk, hogy a makkrakás közelébe már ősszel körülbelül még annyi lombot gyűjtünk össze, mint a mennyit a makkra ősszel reáraktunk. Ezt azután ha a téli hideg növekszik, fokozatosan a hideg nagysága szerint rá-takarjuk a makkra. Viszont ha melegebb időjárás van, a lombtakaróból leszedünk. — 10° C. hidegig az őszi takaró elegendő. — 10° C.-tól — 20° C. hidegig már az őszi takaró fele részének megfelelő lombtakaróval a fedést vastagítani kell; — 20° C-on felüli hidegnél pedig a fedést kétszerezni kell.

Ilyen eljárás mellett a makk tavaszig kitünő állapotban tartható el.

A több éven át eszközölt kísérletek igazolják, hogy míg más eltartási módok mellett a makk őszi csiraképességéből legalább 30%-ot elveszített, addig e módnál a makknak tavasszal is ugyanazon csiraképessége volt, mint ősszel.

Ennek oka főleg abban van, mert a tölgymakk, csiraképességének megtartására egy bizonyos mennyiségű nedvességet okvetlen igényel, ezt pedig a leirt eljárás mellett éppen oly mennyiségben kapja meg, mint a mennyire tényleg szüksége van. Ezenkívül a hőmérséklet is éppen azon foku, mely mellett sem meg nem fülled sem ki nem szárad, sem pedig el nem fagy.

Ez az eljárás igen egyszerű és olcsó s a mellett teljesen biztos.

A mesterséges fáczántenyésztésnek az erdőőri szakiskoláknál való berendezése.

Irta: T.

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter a vadász-erdői m. kir. erdőőri szakiskolánál a növények gyakorlati oktatása és kiképzése céljából a mesterséges fáczántenyésztés berendezését rendelte el s a szükséges költségek engedélyezésével egyidejűleg utasította a szakiskola igazgatóságát, hogy a mesterséges fáczántenyésztést már a jövő év tavaszán kezdje meg.

A figyelmét minden gazdasági ágra kiterjesztő földmivelésügyi miniszter úrnak ezen eléggé nem méltányolható intézkedése folytán a vadászati szakoktatás s ezzel kapcsolatosan hazai vadászatunk — mint erdő és közgazdaságunk fontos tényezője — egy hatalmas lépéssel fog előbbre haladni.

A fáczántenyésztés fontosságáról s annak az erdő-és közgazdaságra való rendkívül előnyös kihatásáról egy későbbi számunkban kívánunk részletesen foglalkozni.

E helyen csupán reámutatni akartunk azon örvedetes jelenségre, mellyel Darányi miniszter a vadászati szakoktatásnak a hazai erdőőri szakiskolák keretében való felkarolását máris oly irányban és alapon kezdette meg, minek fokozatos fejlesztése által elérhetjük lassanként azon mindnyájunk által melegen óhajtott eredményt, hogy birtokosaink és főuraink ne legyenek kénytelenek a vadászati és erdőőri állásokat külföldi egyénekkel betölteni.

Serétes töltények készítéséről.

Irta: L.

Társas vadászatokon igen gyakran láthatjuk, hogy a vad a lövésre elesik, kis idő múltán azonban magához tér és a vadászt faképnél hagyja.

Hogy mi ennek az oka: mindenki bosszankodva kutatja. Mert ha a vad a lövést jelzi, elfogadható bizonyíték arra, hogy jól célzott. Egyik a fegyverét hibáztatja; másik a távolságot rójja fel okúl; a harmadik annak tulajdonítja, hogy nem használt a vadnak megfelelő nagyságú serétet. Olyan is akad, a ki a löport hibáztatja s csak igen kevés vadász jön mindjárt reá, hogy tulajdonkép tölténye volt rossz; mert ennek tudható be rendszerint, ha a vad nem tűzben esik el, azaz, ha a lövés után nem marad nyomban a helyszínén, mivel a rosszul készített tölténynek nincsen meg az az ereje, hogy a serétet a vad testébe vigye; a vad tehát csak elkábul s magához térvén, tovább megy.

Az ilyen esetre a vadász azt mondja, hogy nincs a fegyvernek brandja (ölőereje), pedig tulajdonkép ennek nem a fegyver, hanem majdnem mindig a rosszul készített töltény az okozója.

Hogyan kell tehát a serétes löfegyverhez szükséges töltényt készíteni? Mai cikkünk erre nézve óhajtott utmutatásul szolgálni. Ezúttal tehát a serétes töltény készítésének módját ismertetjük, elméleti és gyakorlatban szerzett példákkal megvilágítva.

Hogy a töltény készítésénél mennyi löport és serétet használjunk, rovatunk szűk kereténél fogva ki nem terjeszkedünk, mert erről minden vadász könnyen tájékozást szerezhet; ezen kérdésnél csupán a löpor és a serét súlyának egymáshoz való aránya kelthet nagyobb figyelmet, mivel egy későbbi cikkünkben fogunk foglalkozni. Erről általánosságban csak annyit említünk ezúttal, hogy fekete vadászlőporral töltött gyengébb erejű tölténynél a löpornak a seréthez úgy kell viszonylani, mint 1:6-4-hez, a mi annyit jelent, hogy minden 1 gramm löporra 6-4 gramm serét jön a tölténybe. Erősebb tölténynél mint 1:6-hoz. Osztrák füstnélküli porral töltött gyengébb erejű tölténynél mint 1:12-höz; erősebb tölténynél mint 1:11-2-hez.

Serétes töltények készítésénél mindenek előtt az üres hüvelyt kell megvizsgálni, hogy az nem hibás-e és nincs-e benne szemét, vagy a csomagolásnál belé hullott olyan tárgy, mi a gyutacs gyúanyagát esetleg befödi, mert ha néha egy töltény be nem sül, (csütörtököt mond) ez is gyakran oka annak. Persze erre senki sem gondol; mindenki a töltényhüvelyt, vagy a fegyverkakas rugója gyengeségét hibáztatja, bár a gyúszeg a gyutacsot szabályosan beütötte. Hibás hüvelyt se használjunk fel: ez is gyakran megboszulja magát. És csak ha minderről meggyőződünk, önthetjük a löport a tölténykészítőbe helyezett hüvelybe. Tölténykészítőt mindenkor használni kell, mert a jó fojtás szorosan megy a hüvelybe, mi annak falát szétnyomhatja.

A löporra fojtást (dugót) helyezünk. Hogy a fojtást hogyan helyezzük a löporra és hogy ez a fojtás milyen legyen: ez játszása nézetünk szerint egy jó tölténynél a főszerepet.

Legtöbb vadász a fojtást a löporra igen erősen veri reá. Kimondhatjuk, hogy ez az eljárás helytelen. Ennek beigazolására a löpor égésének sajátosságát kell ismertetnünk.

Ha egy köbcentiméter egy darabból álló és ugyanannyi (aprószemű) vadászlőport egymás mellé helyezünk és azokat egyidőben gyújtjuk meg, azt tapasztaljuk, hogy a vadászlőpor sokkal gyorsabban ég el, mint a másik, mert mint minden éghető (szerves) anyagnak, úgy a löpornak is a felülete (lapjai) ég tovább, a löpor szem központja felé haladva. Gyorsabban kell tehát a vadászlőpornak elégni, mert az egyes szemek felületeinek (lapjainak) összege az ugyanannyi térfogatú egy darab löpor felületénél sokkal nagyobb.

Ha tehát a fojtást a löporra erősen reá verjük, a fojtás alatt lévő aprószemű löporból úgyszólván egy ugyanakkora egy darab löporhoz hasonló tömeget nyerünk, mert azok felületei az erős nyomás által szorosan egymáshoz záródnak, mely esetben az égés hatályosabban (intenzívebben) csakis a tömeg külső felületén, tehát lassabban fog elégni, miért a fojtást és az arra helyezett serétet nem fogja olyan erővel a csőből kilököni, mintha az gyorsabban égne; pedig ellenkezőleg arra kell törekednünk, hogy a serét a lehető leggyorsabb repülést nyerje, mert csak ez

által számíthatunk a serét olyan átütő (ölő) erejére, hogy az a vad belsejébe hatolván, azt azonnal megölje.

Ezt az elméletet gyakorlati példával is beigazolhatjuk. Ha két egyforma méretű töltényt készítünk, azzal a különbséggel, hogy az egyik töltény fojtását erősen leverjük, míg a másikat nem és ezen két tölténnyel egy fegyverből, egyforma távolságról, két egyforma vastag lapokat tartalmazó könyvbe lövünk: azt tapasztaljuk, hogy az erősen levert töltény kevesebb könyvlapot fog átütni, mint a másik.

Minden kétséget kizárólag megállapíthatjuk tehát, hogy a fojtást a lőporra csupán annyira kell reászorítani, hogy a lőpor és a fojtás között üres tér ne maradjon.

Több tölténygyáros (Walbinger és Meischl-Bisweiler) már készít is olyan töltényhüvelyt, a melyben a töltény belső fala körül a lőpor felett egy rézpárkány van alkalmazva, mi a fojtásnak támpontul szolgál azon célból, hogy a lőport össze ne szorítsa.

Hogy pedig a lőporra milyen fojtást kell tenni, erre kell a legkiválóbb gondot fordítani.

A mint a lőpor a töltényhüvelyben meggyúl, a kifejlődő gázok feszítő erejüknél fogva nemcsak a fojtást és a serétet tolják kifelé, hanem a fojtás és a cső fala között is kijutni igyekeznek, ha nyílásra talál, mely esetben a gázok a serét közé hatolnak, azokat egymáshoz és a cső falához szorítva, alakjukban elváltoztatják és ezen kívül feszítőerejük a fojtás felső lapjára is visszahat, mi által a hátulso nyomást gyengíti, a serétek előhaladását lassítja.

Ebből azt a következtetést vonhatjuk, hogy a lőporra olyan fojtást kell alkalmazni, a mely a tölténykamrát elhagyva, a csövet szorosán kitölti, hogy a gázok a fojtás elé ne kerülhessenek. A fojtásnak tehát szilárdnak és megfelelő magasságnak kell lenni, mert csak az ilyen fojtás nyújt biztonságot arra, hogy a gázok elébe ne kerüljenek. Ezért puha anyagból készült és 10 miliméteren alóli fojtást ne használjunk.

Ha fegyverünk csövét szabad kézzel egy jó minőségű fojtást bocsátunk és a fojtás a tölténykamra belső nyílásánál a csőben nem feszül meg, hanem a cső közepe felé esik: fegyverünkkel a kellő eredményt elérni nem fogjuk. Új fegyver vételénél erre mindig kiváló gondot fordítsunk.

A fojtás a tűzben elég. Hogy tehát a lőpor tüze a fojtást el ne égesse, arról is gondoskodni kell. Ennek megakadályozása végett, ha a fojtás ezzel ellátva nincsen, egy kátránylapot kell a fojtás alá tenni. A fojtás felső lapjára a serét alá egy szilárd anyagú kártyalapot szintén ajánlatos alkalmazni, hogy ez által a serét biztos alapot nyerjen és a hátulról jövő erős lökés folytán a fojtásba ne fúródjék, mert az a serétszem, a melyik a fojtásba fúródott, a lövésnél többé eredményes szerepet nem játszhat.

Ezután önthetjük csak a serétet a hüvelybe. A serétnek a hüvelyben szabályosan elhelyezkedve, szorosan kell egymáson feküdni, miért a hüvelyt néhány-

szor gyengéden egy puha lapra (asztalra helyezett könyvre) üjtük. A serétre pedig lehetőleg puhább anyagból (gyapot, papiros) készült serétfojtást tegyünk és ezután a rendelkezésünkre álló gép segítségével a hüvely szélét oly erősen csavarjuk be, hogy a serétszemek egymáson szilárdan nyugodjanak és meg ne lazulhassanak. A serétszemeknek szilárdan kell egymáson nyugodni, mert azok a serétek, amelyek a hüvelyben lazán vannak elhelyezve, a fegyvercsőből kifelé haladva, folytonosan egymáshoz ütődnek, miáltal haladásukat szintén gyengítik, ezenkívül szétverődve a célnál nagyobb körben terülnek el.

Hangoztattuk, hogy a serétfojtás lehetőleg puha legyen. Amint a serét a csőből kijön, az előtte levő fojtást újból el kell távolítani, hogy a célhoz juthasson. Már most azon serétszemek, melyeknek a fojtás eltávolítása jut feladatául, ha szilárd fojtáshoz ütődnek, irányuktól eltérnek. Ennek megakadályozására kell tehát lehetőleg puha anyagú serétfojtást alkalmazni, hogy annak eltávolítása megkönnyíthessék.

Ezekben kívántuk a serétes töltények készítésének módját a vadászat terén számos éven át szerzett tapasztalataink alapján ismertetni, remélve, hogy ezen többé-kevésbé ismert adatok összefoglalásával sok vadásznak hasznos útmutatást nyujtunk.

Vadászat.

A vadászterdői m. kir. erdőőri szakiskola tanulmányi vadászterületeinek egyrészén a vadászat november hó 24 és 25-én tartatott meg.

A vadászat igen szép eredménnyel járt, a mennyiben a két nap alatt 311 fáczán-kakas, 559 nyúl, 3 róka s néhány ragadozó szárnyas vad ejtetett el.

A vadászatot résztvettek: Tallián Béla v. b. t. t. volt földmivelésügyi miniszter, Róth Lóránd földmiv. miniszteri osztálytanácsos, Joannovich Sándor Temes vármegye alispánja, Dömök Jenő kir. it. táblai bíró, Lászlóffy István Temes vármegye tb. főjegyzője, Petkó Zoltán járási főszolgabíró, Dömötör Tihamér és Rochlitz Dezső kir. erdőfelügyelők, Arató Gyula m. kir. erdőtanácsos, Jávorszky Albert és Dercsényi Kálmán m. kir. erdőmesterek.

Erdőőri kinevezések.

A m. kir. erdőkinestárnál.

A vadászterdői m. kir. erdőőri szakiskola igazgatója: Gurzó Szofróniusz szakvizsgázott erdőőri m. kir. erdőőrré nevezte ki és az erdőőri szakiskolánál a kertészi teendőkkel bizta meg.

A tótsóvári m. kir. erdőhivatal főnöke: Klausenberger István, Lénárt János, Mikula Mihály, Konrád Lajos, Jedinak András, Sóváry Imre, Novotny Róbert, Meész János, Ringer József, Pretóry Dezső, Schlosszer József, Székely János, Dolyák Mihály és Früstök János I-ső osztályú m. kir. erdőőröket m. kir. főerdőőrökké nevezte ki.

Az ungvári m. kir. főerdőhivatal főnöke: Szabados Vincze I-ső osztályú m. kir. főerdőrt nyugalomba helyezte; id. Kárpa István II-od oszt. m. kir. főerdőrt I-ső oszt. m. kir. főerdőrré; Jákim István, Szvitelszki Ágoston, Bessenyei Gyula, Horny Gusztáv, Szusza János, Sztrileczky János, Horváth Alajos, Jaczkovics Miklós, Havasi Illés, Révész Bertalan és Matyóka Mihály I-ső oszt. m. kir. erdőöröket m. kir. főerdőörökké; Sznoha Vincze II-od oszt. m. kir. erdőrt I-ső oszt. erdőrré és később m. kir. főerdőrré; Miskolczy János I-ső oszt. m. kir. erdőlegényt III-ad oszt. m. kir. erdőrré és Kajzinger János erdőri szakiskolát végzett növendéket II-od oszt. m. kir. erdőlegénnyé nevezte ki; Sponták Mihály III-ad oszt. m. kir. erdőrt II-od oszt. m. kir. erdőrré; Csobály Sándor II-od oszt. m. kir. erdőlegényt I-ső oszt. m. kir. erdőlegénnyé léptette elő; Böszörményi Dániel m. kir. erdőrt Fenyvesvölgyről Nagyturjaszögre, Kovács Bélát Radvánzról és Barátfalvi Bélát Turjaremetéről Fenyvesvölgyre helyezte át.

*

Az orsovai m. kir. erdőhivatal főnöke: Fankovics János, Bisztrian Damjan, Damseszku János, Csokerlia János, Valluseszku Miklós, Csurel Illés, Szenfiriág Mátyás, Martineszku Samu és Mataringa Vazul m. kir. erdőöröket m. kir. főerdőörökké nevezte ki.

(Folyt. következik.)

Kedvezmény. A Blum és Társa elsőrangú jóhírnevű egyenruházati intézet (Budapest, IV. Kossuth Lajos utca 14/16. sz.) ismét szép tanujelét adta az erdőzeti altisztek iránt érzett s máskor is tapasztalt rokonszenvének azon tényével, hogy az ezen lap előfizetői által a cégénél rendelt cikkek számlaösszegéből $1\frac{1}{2}\%$ -ot juttat az Országos Erdészeti Egyesület által a lap tisztajövedelméből alkotandó és kezelendő oly alap javára, a mely az erdőzeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog fordítani.

Az 1906. év őszen megtartott erdőri és vadóri szakvizsgák.

I. Beszterezbányán.

Az erdőri szakvizsgák f. évi október hó 22-től 29-éig lettek megtartva.

A vizsgáló bizottság elnökül: Solti Arnold kir. erdőfelügyelő, rendes tagokul: Kaan Károly m. kir. erdőmester és Babós József kir. alerdőfelügyelő nevezettek ki.

Az erdőri szakvizsga írásbeli kérdései a következők voltak:

I. Mit kell tudni általánosságban az áteredlésről, annak foganatosításánál mit kell szem előtt tartani, az állapotok milyen korában kezdünk áteredlni, az évnek mely szakában kell azt végezni és attól milyen előnyöket várhatunk?

II. Egy 16 m. hosszú átlagban 38 cm. vastag fenyőfából 26 cm. vastag ugyanolyan hosszú négyzet gerenda lett kiácsolva. Kérdés, hogy ácsolás által mennyi fa ment forgácsba. A fenyőfa került m^3 -enként 12 kor. 50 fillérbe, az ácsolás folyó méterenként 40 fillérbe, kérdés, hogy a négyzet gerendának m^3 -e mennyibe került?

III. Hány módja van a szárazon való faszállításnak és minő eszközökkel történik a fának szárazon való szállítása?

(Folyt. következik.)

BLUM ÉS TÁRSA

ELSŐRANGU EGYENRUHÁZATI INTÉZET

BUDAPEST IV, Kossuth Lajos-utca 14/16. sz.

Mesteri szabású, izlésteljes csinos kiállítású erdőzeti és erdő altiszti egyenruhák

nemkülönbön felszerelési cikkek szállítására.

Ezen lap előfizetői által nálunk rendelt cikkek számlaösszegéből $1\frac{1}{2}\%$ -ot adunk át a fentebb tervezett erdőaltiszti alap javára.

Hivatalos úton részletfizetésre

is eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt — a betekinthető számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb megelégedésére hoztuk kivitelbe.

Polgári ruhák

a legújabb francia- és angol-divat szerint, szinte jutányos árban készíttetnek. Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készséggel beszerzünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk.

Kívánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ívet. — Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel:

BLUM ÉS TÁRSA

Szerb kir. udvari szállítók.

Ő cs. és kir. Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltóságú földmívelésügyi Minisztérium hivatalosan megbízott erdőzeti egyenruha szállítói. Az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagjai.

Gyümölcsfa-csemetékkel nagyban

faiskolák létesítésére, gazdasági egyesületeknek nagy mennyiségben, jól és jutányosan szolgálhatok.
Nagyobb szükségleteknél különleges árajánlatokkal készségesen szolgálok. — Készlet 1 éves átültetlen és 2 éves átültetett:
több $\frac{1}{2}$ milliónál **alma** — valódi vadalma
közel $\frac{1}{2}$ millió **körte** — vadkörte
cca. $\frac{1}{4}$ » **birs** — dugványcsemeték
100.000 drb kajszin, mandula és őszibarack. — Készletben vannak továbbá nagy mennyiségben sorfak, különösen
gesztenye és **gleditschia**fák ezerszámba.

cca. $\frac{1}{4}$ millió **Mariannaszilva** — dugványok

» $\frac{1}{4}$ » **Myrabolana** és **szilva**

» $\frac{1}{4}$ » **Meggy** és **cseresznye**

vannak továbbá nagy mennyiségben sorfak, különösen

Mühle Vilmos, faiskolák,
cs. és kir. udvari szállító **Temesvár.**

Árjegyzék, dúsán illusztrált, kívánságra ingyen.

Ny. 2. 1—*

SCHERTER TIVADAR

előbb PAUSENBERGER

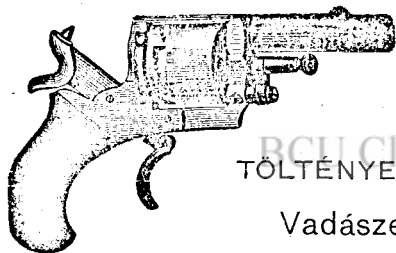
VASKERESKEDÉS

Temesvár-Belváros,

Hunyadi- és Jenő herceg-uteza sarkán.

Telefon 499.

Legnagyobb választék Vadász-, Madár- és Flaubert-fegyverekben, Forgópisztolyok, Browning-ismétlő pisztolyok, Flaubert-pisztolyok.

AMERIKAI
LÉGFEJVEREK

TÖLTÉNYEK és SERÉT

Vadászeszközök.

Ny. 5. 1—*

KOLARITS

NÁNDOR

Első délmagyarországi egyenruházati intézete
és férfiruha műterme

TEMESVÁROTT

szállít legjobb egyenruhát, egyenruházati cikkekkel és polgári ruhát előnyös feltételek mellett.

Ny. 4. 1—12

SORFÁK.

Erősebb fákbani nagyobb szükségletnél speciális ajánlattal állok szolgálatra, — különösen

Acer, Gesztenye, Gleditschia, Fraxinus, Maclura, Quercus, telt Crataegus, Robinia stbi-ből.

Mühle Vilmos, faiskolák,
cs. és kir. udvari szállító **Temesvár.**

Ny. 3. 1—*

FARAGÓ BÉLA

cs. és kir. udvari szállító

ZALA-EGERSZEGEN

Ajánl erdősítéshez szükséges tölgy, luczfenyő és minden egyéb lomb- és tűlevelű fa-csemetét.

Élősövénynek akác, gleditschia Maclura Aurantiaca, a mely áthatlan sövényeket képez.

Gyümölcsvadonczok, rózsák, szegfűk.

65-féle legújabb és bőtermésű fajburgonyát,
továbbá vadetetésre és gazdasági célra igen alkalmas **csicsókát.**

— Részletes árjegyzék kívánatra megküldetik. —

1906. évben elnyert
kitüntetések

Bukarest: Díszoklevél és ezüstérem.

Kolozsvár: Díszoklevél.

Nagyvárad: Ezüstérem.

Zenta: Arany oklevél.

E. 1. 1—*